

Warunki techniczne realizacji umowy, rodzaje prac oraz standardy jakościowe ich wykonania do części 1 – zał. nr 3

Rozdział I

OGÓLNE WARUNKI REALIZACJI UMOWY:

1. Prace winny być wykonywane zgodnie ze sztuką ogrodniczą, obowiązującymi normami, uzgodnieniami z Zamawiającym, w sposób zapewniający bezpieczeństwo użytkownikom terenów objętych umową.
2. Wykonawca zobowiązany jest przez cały czas trwania robót do utrzymania porządku na terenie objętym pracami oraz w miejscach sąsiadujących z terenem prac, które mogą ulec zanieczyszczeniu w wyniku prowadzenia prac (chodniki, jezdnie, itp.).
3. Nie dopuszcza się:
  - 1) wrzucania zebranych zanieczyszczeń do koszy na śmieci,
  - 2) pozostawiania na terenach sąsiednich zanieczyszczeń powstałych podczas wykonywania prac,
  - 3) zmiatania, zgrabiania na tereny sąsiadujące z obsługiwanymi terenami zieleni.
4. Sprzęt wykorzystywany do wykonywania prac winien być sprawny technicznie, który (użyty zgodnie z przeznaczeniem) nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska.
5. Wykonawca zobowiązany jest do usunięcia na swój koszt wszelkich szkód, które powstały w trakcie wykonywania prac (dot. m.in. materiału roślinnego, uszkodzeń istniejących nawierzchni, kabli, rur, oraz instalacji podziemnych i nadziemnych, itp.) w terminie uzgodnionym z Zamawiającym.
W przypadku uszkodzenia, drzew, krzewów, rabat, trawników Wykonawca jest zobowiązany do zapłaty kar umownych.
6. Zamawiający zastrzega sobie możliwość wstrzymania prac do odwołania ze względu na opady atmosferyczne, suszę. W przypadkach uzasadnionych np. uroczystości miejskie, warunki atmosferyczne Zamawiający może zmienić terminy wykonywania poszczególnych prac.
7. W przypadku wystąpienia uzasadnionych oraz udokumentowanych okoliczności np. warunki atmosferyczne, wypadek, nagle zdarzenie losowe itp. Wykonawca jest zobowiązany do poinformowania Zamawiającego o konieczności rezygnacji lub przesunięcia terminu realizacji czynności objętych umową ujętych w przedłożonym na dany miesiąc rozliczeniowy harmonogramie, natychmiast po powzięciu takiej decyzji drogą mailową na adres Zamawiającego. Ww. okoliczności należy udokumentować. Po ustąpieniu ww. okoliczności Wykonawca zobowiązany jest do niezwłocznego wykonania prac w bieżącym miesiącu rozliczeniowym. Jeśli wykonanie prac, o których mowa powyżej nie jest możliwe w bieżącym miesiącu rozliczeniowym

Wykonawca zobowiązany jest do ujęcia w harmonogramie i wykonania tych prac najpóźniej w kolejnym miesiącu rozliczeniowym.

8. Wykonawca zobowiązany jest na wniosek Zamawiającego do skierowania swego przedstawiciela do udziału w kontrolach. Za wykonywanie prac będzie odpowiedzialny kierownik prac:

imię i nazwisko ..... telefon:

.....

Do obowiązków kierownika należy:

- 1) organizacja pracy w terenie zgodnie z umową, niniejszymi warunkami realizacji umowy i standardami jakościowymi ich wykonania;
  - 2) nadzór nad pracownikami wykonującymi prace ogrodniczo – porządkowe;
  - 3) kontrolowanie i ocena jakości wszystkich wykorzystywanych materiałów i wykonywanych prac;
  - 4) bezpośrednia współpraca z Zamawiającym.
9. Wykonawca zobowiązany jest na wniosek Zamawiającego do zapewnienia transportu podczas odbioru robót.
10. Wykonawca jest zobowiązany do natychmiastowego informowania Zamawiającego podrzuconych na teren objęty umową zanieczyszczeń, zniszczeniach małej architektury, opalikowania drzew, złomach, wywrotach, uszkodzeniach nawierzchni telefonicznie i mailowo na adres Zamawiającego.
11. Na terenie objętym umową nie zezwala się na stosowanie dmuchaw, z wyjątkiem szybkiego usunięcia pokosu z terenów utwardzonych podczas koszenia pasów drogowych (bezpieczników jezdni, chodników, ścieżek rowerowych) w celu sprawnego uporządkowania miejsca oraz wyeliminowania zagrożenia poślizgiem.
12. Na terenie objętym umową nie zezwala się na poruszanie się sprzętem o masie całkowitej powyżej 1000 kg na chodnikach. **Na terenie Parku pałacowego Kościelcu zabrania się całkowitego poruszania sprzętu po alejkach mineralnych. W przypadku uszkodzenia nawierzchni Wykonawca jest zobowiązany do naprawy uszkodzonej alejki i zapłaty kary umownej.**
13. Na terenach objętych umową dopuszczone jest stosowanie środków ochrony roślin pod ścisłą kontrolą Zamawiającego:
- 1) sporządzenie wykazu roślin przeznaczonych do oprysku,
  - 2) wykonywanie oprysku przy użyciu opryskiwacza lub podlewania środkiem stężeniu wskazanym przez producenta w bezwietrzną i bezdeszczową noc w terminie i w godzinach ustalonych z Zamawiającym,
  - 3) powtórzenie zabiegu zgodnie z zaleceniami producenta środka ochrony roślin w bezwietrzną

i bezdeszczową noc w terminie i w godzinach ustalonych z Zamawiającym,

- 4) uzgodnienie doboru środka ochrony roślin (preparaty owadobójcze lub grzybobójcze dostosowane do występującego patogenu) z Zamawiającym z zastrzeżeniem, że do stosowania mogą być dopuszczone tylko te środki, które przy prawidłowym stosowaniu, zgodnie z ich przeznaczeniem, nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska, a w szczególności środki ochrony roślin, które nie zawierają substancji aktywnych stwarzających takie zagrożenie i posiadają zezwolenie na dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu.
14. Zamawiający nie dopuszcza stosowania jakichkolwiek herbicydów.
15. Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia Rejestru prac pielęgnacyjnych, w celu dokumentowania realizacji prac pielęgnacyjnych, stanowiących przedmiot umowy.
16. Terminy rozpoczęcia i zakończenia prac porządkowych na poszczególnych obiektach oraz ich zakres Wykonawca powinien wcześniej uzgodnić z przedstawicielem Zamawiającego.
17. Prace związane z utrzymaniem czystości będą realizowane na podstawie harmonogramu prac utrzymaniowych oraz bieżących zleceń przedstawiciela Zamawiającego, przekazanych Wykonawcy bezpośrednio lub e-mailem.
18. W harmonogramie prac Wykonawca powinien wpisać dni, w których wykonuje sprzątanie powierzchni terenów, a także dni oraz obiekty, w których wykonał zmiatanie i mycie ławek, w ramach stałego utrzymania czystości niezależnie od kategorii utrzymania.
19. Realizacja prac pielęgnacyjnych powinna być odnotowywana przez Wykonawcę w Rejestrze robót pielęgnacyjnych na bieżąco dla każdego dnia, najpóźniej w następnym dniu roboczym po ich wykonaniu. W Rejestrze robót pielęgnacyjnych Wykonawca zobowiązany jest wpisywać terminy rozpoczęcia i zakończenia robót oraz ich zakres rzeczowy i terenowy, a także wszelkie nieprzewidziane sytuacje jakie wystąpią w trakcie realizacji usługi.
20. Realizacja poszczególnych prac ogrodniczych oraz ich zakres prowadzona będzie na podstawie harmonogramu prac pielęgnacyjnych opracowanego przez Wykonawcę i zaakceptowanego przez przedstawiciela Zamawiającego, z uwzględnieniem terminów wskazanych poniżej przez Zamawiającego, oraz bieżących zleceń przedstawiciela Zamawiającego przekazanych Wykonawcy bezpośrednio (telefonicznie, e-mailowo).
21. Zamawiający zastrzega sobie prawo wglądu do rejestru robót w przypadku wątpliwości dotyczących wykonania prac.
22. W przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania prac ogrodniczych, Zamawiający naliczy Wykonawcy kary umowne przewidziane w umowie.
23. Prace pielęgnacyjne należy wykonywać kompleksowo na poszczególnych obiektach, z zachowaniem warunków i terminów określonych w opisie robót, w celu uzyskania pożądanego efektu estetycznego na całym terenie każdego obiektu zieleni.

24. Wykonawca zobowiązany jest do stosowania się do wyznaczonych w harmonogramach terminów prowadzenia prac (dni tygodnia, pora dnia, godziny), a w przypadku prac uciążliwych dla otoczenia, bądź powodujących utrudnienia dla spacerowiczów, do ich realizacji w godzinach wczesnorannych, popołudniowych i nocnych, a niekiedy w dniach wolnych od pracy – bez dodatkowego wynagrodzenia.
25. Wszystkie prace powinny być wykonywane profesjonalnie, sprawnie, bez nieuzasadnionych przerw oraz z wykorzystaniem optymalnej liczby pracowników.
26. Zakazuje się stosowania dmuchaw w realizacji usługi prac pielęgnacyjnych, za wyjątkiem oczyszczania dróg ze skoszonej trawy w pasach drogowych. Możliwość zastosowania dmuchaw zależy od lokalizacji terenu i pory dnia, w której będzie on używany oraz od warunków pogodowych, aby uniknąć uciążliwości dla użytkowników terenów zieleni i mieszkańców sąsiednich posesji. Możliwość zastosowania dmuchawy należy każdorazowo uzgodnić z Przedstawicielem Zamawiającego i odnotować w Rejestrze robót. Wyklucza się stosowanie dmuchaw w okresach suszy oraz w godzinach 18:00-9:00. Nie dopuszcza się wdmuchiwanie liści z alejek w rabaty bylinowe, kwietniki i rośliny okrywowe. **Zaleca się stosowanie alternatywnie cichych dmuchaw elektrycznych lub akumulatorowych, a także zastąpienia dmuchaw odkurzaczami wciągającymi elektrycznymi lub akumulatorowymi.**
27. Pojazdy Wykonawcy, zaangażowane do realizacji usług utrzymaniowych, powinny być odpowiednio (jednolicie) oznakowane (z nazwą firmy), w celu ułatwienia ich identyfikacji, a pracownicy, w trakcie wykonywania prac na terenach miejskich, powinni być ubrani w jednolitą kolorystycznie odzież roboczą, z nazwą firmy.
28. Zaleca się, aby Wykonawca przeszkolił swoich pracowników w zakresie odpowiednich, kulturalnych zachowań oraz właściwego, spokojnego i kompetentnego reagowania na uwagi zwracane przez mieszkańców w trakcie wykonywania prac utrzymaniowych. W każdej sytuacji, gdy osoba zgłaszająca jakieś uwagi domaga się informacji wykraczającej poza wiedzę pracownika, należy skierować ją do bezpośredniego przełożonego lub przedstawiciela Zamawiającego.
29. W przypadku wadliwego, niekompletnego, bądź złej jakości wykonania robót, Zamawiający zastrzega sobie prawo do odmowy całości lub części zapłaty za ich wykonanie, bądź żądania ponownego ich wykonania na koszt Wykonawcy i naliczenia kar umownych.
30. **Kontrola i ocena realizacji prac pielęgnacyjnych i utrzymaniowych** dokonywana będzie przez przedstawicieli Zamawiającego i potwierdzana w protokołach odbioru robót na koniec okresu rozliczeniowego (miesiąca). Wykonawca otrzyma wynagrodzenie tylko za prawidłowo zrealizowany i odebrany zakres prac pielęgnacyjnych i utrzymaniowych.
31. **Kontrola i ocena jakości realizacji robót związanych z utrzymaniem zimowym** będzie dokonywana przez przedstawiciela Zamawiającego, który w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji niniejszej usługi w tym zakresie, niezwłocznie przekaże swoje

uwagi Wykonawcy (telefonicznie lub e mailem) w tym samym dniu. Inną formą udokumentowania stwierdzonych nieprawidłowości może być wspólna wizja w terenie i protokół podpisany przez Zamawiającego i Wykonawcę.

Niezwłocznie po usunięciu braków lub usterek Wykonawca powinien o tym fakcie poinformować przedstawiciela Zamawiającego – wiadomością przesłaną e-mailem lub telefonicznie (MMS) z fotografiami aktualnego stanu terenu.

Każdorazowe niedotrzymanie warunków i terminów realizacji utrzymania zimowego będzie każdorazowo skutkować nie wypłaceniem Wykonawcy wynagrodzenia za dni, w których utrzymanie zimowe nie było zrealizowane właściwie i zgodnie z warunkami umownymi.

Podstawą do wystawienia faktury za utrzymanie zimowe będzie zestawienie świadczonych usług

w danym okresie rozliczeniowym zawarte w przygotowanym przez Wykonawcę obmiarze załączonym do kosztorysu za dany miesiąc, z podaniem dat, rodzajów zimy oraz zakresu terenowego, na którym wykonano prace związane z utrzymaniem zimowym.

Zamawiający ma prawo ograniczyć, zmienić lub rozszerzyć zakres przejść pieszych objętych utrzymaniem zimowym, w związku z okolicznościami, których nie można było wcześniej przewidzieć. Ww. zmiany przedstawiciel Zamawiającego będzie wprowadzać informacją przekazaną Wykonawcy na piśmie lub e-mailem.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone osobom trzecim z tytułu nienależytego świadczenia usługi „utrzymania zimowego”.

32. **Rozliczanie prac porządkowych** następować będzie w cyklach miesięcznych, a w grudniu każdego roku w terminie ustalonym przez Zamawiającego. Podstawą rozliczenia należności za stałe utrzymanie czystości będą ceny miesięczne za stałe utrzymanie czystości na 1 m² terenów zieleni. Dla ułatwienia rozliczeń częściowych przyjmuje się jednakową ilość dni w każdym miesiącu tj. 30 dni. Dokumentem potwierdzającym wywóz śmieci na składowisko odpadów są dokumenty dostarczenia poszczególnych rodzajów odpadów na składowisko odpadów wraz z informacją o ilości wytworzonych i przekazanych odpadów do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów. Wykonawca winien załączać do dokumentów rozliczeniowych informację o ilości wytworzonych i przekazanych odpadów do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów (kosztorysu z obmiarem robót) przedkładanych Przedstawicielowi Zamawiającego na koniec okresu rozliczeniowego (miesiąca).

Brak pisemnej informacji o ilości wytworzonych i przekazanych odpadów do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów może być podstawą do naliczenia kar umownych.

33. **Kontrola i ocena realizacji robót związanych ze stałym utrzymaniem czystości na terenach zieleni**, dokonywana będzie przez przedstawicieli Zamawiającego i potwierdzana w protokołach odbioru robót w okresach rozliczeniowych.

W przypadku ujawnienia nieprawidłowości w realizacji ww. prac, w celu ich udokumentowania przedstawiciel Zamawiającego wykona zdjęcia w terenie oraz sporządzi protokół kontroli, który zostanie przekazany Wykonawcy w tym

samym dniu lub kolejnym dniu roboczym. Inną formą udokumentowania stwierdzonych nieprawidłowości może być wspólna wizja w terenie i protokół podpisany przez przedstawiciela Zamawiającego i Wykonawcę. Ujawnienie ww. nieprawidłowości będzie skutkować karami - zgodnie z opisem poniżej, co jednak nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku wykonania pełnego zakresu usługi, również na terenach na których dopuścił się nieprawidłowości. Niezwłocznie po usunięciu braków lub usterek Wykonawca powinien poinformować o tym fakcie przedstawiciela Zamawiającego – wiadomością przesłaną e-mailem lub telefonicznie (MMS) z fotografiami aktualnego stanu terenu.

Udokumentowane niedotrzymanie warunków i terminów realizacji niniejszej usługi (w skali okresu umownego) w danej kategorii utrzymania będzie każdorazowo skutkować niewypłaceniem Wykonawcy wynagrodzenia za te obiekty terenów zieleni i dni, w których utrzymanie czystości nie było zrealizowane właściwie i zgodnie z warunkami umownymi, co zostanie udokumentowane

w protokole z kontroli sporządzonym przez przedstawiciela Zamawiającego i przekazanym Wykonawcy.

Niezależnie od tego, Wykonawca jest zobowiązany do usunięcia nieprawidłowości.

KARY UMOWNE – W przypadku stwierdzenia w skali okresu trwania umowy i udokumentowania protokołem kontroli przekazanym Wykonawcy nieprawidłowości w realizacji utrzymania czystości, Zamawiający naliczy Wykonawcy kary umowne zgodnie z § 12 umowy, o czym poinformuje Wykonawcę pisemnie, niezależnie od tego Wykonawca powinien usunąć ww. nieprawidłowości.

Każda kolejna nieprawidłowość w realizacji usługi w skali okresu trwania umowy niezależnie od kategorii terenu skutkować będzie naliczeniem kary.

Wszystkie kary umowne, które zostały nałożone w danym okresie rozliczeniowym Wykonawca lub przedstawiciel Zamawiającego jest zobowiązany odnotować w protokole odbioru. Analogicznie zapisy dot. kar stosuje się dla nieprawidłowości w realizacji usługi pielęgnacyjnej.

Rozdział II

RODZAJE PRAC ORAZ STANDARDY JAKOŚCIOWE ICH WYKONANIA

Uwaga:

Wymienione poniżej czynności obejmują niezbędny sprzęt, materiały, robociznę (w tym załadunek), wywóz i utylizację odpadów.

1. Koszenie trawników wraz z wygrabieniem i wywozem skoszonej trawy na kompostownię:

Jednostka miary: 1 m² powierzchni trawnika;

Cena jednostkowa: za jednorazowe skoszenie trawnika lub łąki miejskiej o powierzchni 1 m², niezależnie od stopnia nachylenia terenu i jego zagospodarowania.

Terminy prowadzenia prac: Czynność przewidziana do wykonywania podczas trwania umowy,
w miesiącach od kwietnia do października. Dokładne terminy wykonywania koszenia są zależne od warunków atmosferycznych, Zamawiający przewiduje koszenie terenów dwa razy przy czym minimalna krotność koszenia w trakcie obowiązywania umowy wynosi 7, a maksymalna krotność wynosi 8.

1.1 Koszenie trawników wraz z wygrabieniem i wywozem skoszonej trawy na kompostownię:

Czynność obejmuje:

- w przypadku występowania na trawnikach roślin cebulowych termin skoszenia tych miejsc, zostanie uzgodniony z Zamawiającym;
- zebranie zanieczyszczeń znajdujących się na trawnikach w tym toreb foliowych i psich odchodów przed rozpoczęciem koszenia;
- bieżące, równoległe z postępem koszenia, usuwanie pokosu z latarni, słupów, wygrodzeń, itp.
- bieżące, równoległe z postępem koszenia, usuwanie pokosu z utwardzonych terenów przyległych chodników, alejek, opasek, itp.;
- montaż słupków drewnianych o wysokości od 50-70 cm od poziomu gruntu oraz rozpięcie wzdłuż nich taśmy w miejscach wskazanych przez Zamawiającego w celu zabezpieczenia np. roślin cebulowych, łąk kwietnych, itp.;
- koszenie trawników powinno być wykonywane przy użyciu sprzętu mechanicznego, dostosowanego do lokalnych warunków terenowych, stanu technicznego trawnika i istniejących obsadzeń (zadrzewień);
- dokoszenie pozostawionych fragmentów trawników na terenie płaskim przy barierach, wygrodzeniach, słupach, latarniach, itp.;
- bieżące, równoległe z postępem koszenia ustawianie mobilnych parawanów o wysokości 1 m (przykładowo wykonanych z folii i podtrzymywanych przez pracowników) w celu zabezpieczenia przed zabrudzeniem koszoną trawą lub uszkodzeniami prawidłowo zaparkowanych samochodów, przystanków autobusowych, ekranów akustycznych, wiat przystankowych, małej architektury, elewacji budynków itp.);
- koszenie należy wykonać do wysokości trawy po skoszeniu 5-7 cm (dopuszcza się zmianę wysokości ze względu na występujące warunki atmosferyczne w uzgodnieniu z przedstawicielem Zamawiającego);
- technologia koszenia powinna zapewniać pełną ochronę istniejących nasadzeń drzew i krzewów, elementów małej architektury, znaków drogowych itp.;
- koszenie trawników przy drzewach i krzewach należy prowadzić tak, aby nie uszkodzić roślin. W przypadku udowodnionego uszkodzenia roślin przez Wykonawcę, będzie on zobowiązany do wykonania w porozumieniu z przedstawicielem Zamawiającego nasadzeń rekompensujących szkody;

- wykonawca w ramach niniejszej usługi powinien również zebrać i usuwać zalegające na koszonych powierzchniach pojedyncze kamienie i gruz, cegły, płyty itp. oraz wszelkie gałęzie, a także zasypać doły ziemią urodzajną (bez dodatkowego wynagrodzenia) i rozgarniać kretowiska;
- w przypadku koszenia trawników w sąsiedztwie dróg jezdnych, skoszona trawa, która znajdzie się na powierzchni jezdni, krawężników, opasek lub korytek ściekowych, musi być na bieżąco, niezwłocznie z nich usuwana. Dopuszcza się zastosowanie w tym przypadku dmuchawy.
Wykonawca zobowiązany jest, po zakończeniu koszenia w danym dniu, usunąć pokos z sąsiednich nawierzchni i ich obrzeży, studzienek, krater studzienek, przejść pieszych oraz elementów małej architektury (np. ławek, koszy, urządzeń zabawowych, latarni, ogrodzeń itp.);
- koszenie trawników obejmuje także mechaniczne oczyszczenie z darni i chwastów całej widocznej powierzchni krawężnika i obrzeża przy trawniku z odcięciem, co powinno być wykonywane podczas koszenia, przynajmniej trzy razy w sezonie lub wg ustaleń z przedstawicielem Zamawiającego;
- wygrabienie, zebranie i wywóz ściętej trawy ze skoszonych powierzchni trawników może odbywać się mechanicznie lub ręcznie, w zależności od lokalnych warunków terenowych. Czynności te należy wykonać w dniu wykonywania prac. Warunek dotyczy zarówno trawników w parkach, skwerach, zieleńcach, gminnych terenach osiedlowych jak i pasach drogowych;
- przy realizacji prac Wykonawca zobowiązany jest zapewnić bezpieczeństwo innych użytkowników obiektów zieleni i dróg oraz dostosować godziny pracy do najmniejszego nasilenia ruchu. Po stronie wykonawcy jest kwestia uzyskania formalności dotyczących ewentualnej zmiany organizacji ruchu bądź zajęcia pasa drogi.

1.2 Koszenie z zachowaniem bioróżnorodności:

Czynność obejmuje:

- koszenie trawników wykonywane przy użyciu sprzętu mechanicznego, dostosowanego do trudnych warunków terenowych, stanu technicznego trawnika i istniejących obsadzeń (zadrzewień);
- koszenie polegające na koszeniu określonych wzorów bądź kształtów (np. koła wokół drzew) na powierzchni terenu sprzętem o szerokości koszenia 0,6-1,5 m oraz wzdłuż chodników i jezdni;
- pozostałe wymagania zgodnie z opisem koszenia z wygrabieniem i wywiezieniem skoszonej trawy na kompostownię.

Koszenie powinno być wykonywane przede wszystkim przy użyciu małych kosiarek samojezdnych z koszem, a w ciągach ulicznych z wykorzystaniem kosiarek samobierających. Dopuszcza się używanie jedynie kosiarek samojezdnych z koszem lub pchanych z koszem. Kosiarki ciągnikowe mogą być stosowane tylko w pasach drogowych.

Uwagi:

Wykaszarki, podkaszarki (kosiarki żyłkowe, kosy spalinowe) mogą być stosowane sporadycznie, tylko w miejscach uniemożliwiających użycie innych kosiarek mechanicznych i do dokaszania przy elementach architektonicznych.

Nie dopuszcza się: prowadzenia prac w godzinach ciszy nocnej, tj. od 22⁰⁰ do 6⁰⁰

Koszenie należy wykonywać tylko w dni robocze od poniedziałku do piątku włącznie (nie dopuszcza się wykonywania koszenia w soboty).

Jako standard koszenia przyjmuje się stan, w którym wykoszony trawnik na całym terenie/obszarze jest równo wykoszony bez śladów maszyny i pozostałości trawy z podkoszeniem przy elementach architektonicznych, skupinach krzewów, rabat, nawierzchniach, drzewach itp. Skoszona trawa ma mieć jednakową wysokość na całym obszarze. Mała architektura, chodniki, ulice wolne od zanieczyszczeń z skoszonej trawy.

2. Pielęgnacja łąk kwietnych

Jednostka miary: 1 m² powierzchni łąki kwietnej.

Cena jednostkowa: za jednorazowe skoszenie łąki kwietnej o powierzchni 1 m².

Terminy prowadzenia prac: Zamawiający przewiduje koszenie łąk kwietnych dwa razy w sezonie (w czerwcu i październiku).

Czynność obejmuje:

- koszenie łąk kwietnych wraz z odcięciem brzegów dwukrotnie (w czerwcu i jesienią) powinno być wykonywane przy użyciu sprzętu mechanicznego, dostosowanego do lokalnych warunków terenowych. Skoszone rośliny wraz z odsłoniętymi zanieczyszczeniami należy usunąć po kilku dniach od skoszenia (do 14 dni roboczych od skoszenia) tzn. wygrabić i wywieźć na kompostownię. Termin koszenia należy uzgodnić z przedstawicielem Zamawiającego. Pozostawienie pokosu po koszeniu pozwala na samoistne wysianie się roślin z kwiatostanów.

3. Wiosenne wygrabienie trawników

Jednostka miary: 1 m² powierzchni trawnika;

Cena jednostkowa: za jednorazowe wygrabienie 1 m² trawnika wraz z wywozem zgrabionych resztek roślinnych i drobnych zanieczyszczeń na kompostownię;

Rozliczenie grabienia po zakończeniu jednego pełnego zabiegu.

Termin wykonywania: marzec/kwiecień.

Czynność obejmuje :

- ręczne wygrabienie za pomocą miotłograbi i/lub grabi z trawników w okresie zimowym starych opadłych liści, resztek roślinnych, martwych traw, suchych pędów, gałęzi i drobnych zanieczyszczeń. Grabienie nie może być realizowane przy użyciu dmuchawy spalinowej,
- zebranie wygrabionych resztek roślinnych i drobnych śmieci w przymy,

- w ramach prac związanych z wygrabieniem trawników, Wykonawca powinien również usuwać zalegające na grabionych powierzchniach pojedyncze kamienie i gruz oraz wszelkich gałęzie, a także zasypać doły urodzajną ziemią bez dodatkowego wynagrodzenia i rozgarnąć kretowiska,
- wywóz resztek roślinnych i nieczystości na kompostownię, należy wykonać w dniu wykonania prac,
- konkretny termin przystąpienia przez Wykonawcę do ww. prac oraz ich zakres terenowy należy uzgodnić z przedstawicielem Zamawiającego.

4. Jesienne wygrabienie trawników

Jednostka miary: 1 m² powierzchni trawnika;

Cena jednostkowa: za jednorazowe wygrabienie 1 m² trawnika. Rozliczenie grabienia po zakończeniu jednego pełnego zabiegu.

Termin wykonywania: październik/listopad.

Czynność obejmuje:

- ręczne wygrabienie za pomocą miotłograbi i/lub grabi opadłych liści i innych resztek roślinnych bez względu na stopień obsadzenia powierzchni drzewami i krzewami, grabienie nie może być realizowane przy użyciu dmuchawy spalinowej,
- wywóz zebranych liści, resztek roślinnych i zanieczyszczeń na składowisko odpadów,
- w ramach jesienno grabienia Wykonawca powinien uwzględnić również zasypywania dołów ziemią urodzajną bez dodatkowego wynagrodzenia usunięcie zalegających na trawnikach pojedynczych kamieni i gruzu oraz złamanych gałęzi, rozgarnięcie kretowisk i buchtowisk po dzikach, a na terenie parków i zieleńców, trawników objętych koszeniem oraz zebranie i wywóz wszelkich odsłoniętych zanieczyszczeń,
- liście, które w trakcie realizacji prac znajdują się na nawierzchni jezdni powinny być z niej usuwane niezwłocznie,
- liście i odpady roślinne zgrabiane z trawników, tym w pasach dróg publicznych powinny być wywożone na bieżąco w dniu, kiedy wykonano grabienie,
- jeżeli obiekt parkowy ma tak dużą powierzchnię, że grabienie potrwa dłużej niż 7 dni, wówczas zgrabione liście mogą być gromadzone w kontenerze i powinny być usuwane etapami, nie rzadziej jednak niż co 3 dni, a nie dopiero po zakończeniu grabienia na całym terenie. Miejsce ustawienia kontenera należy uzgodnić z przedstawicielem Zamawiającego,
- jeżeli przez okres pozostawienia wygrabionych liści w przyzmach na trawnikach, dojdzie do ich rozwiania lub rozrzucenia, wówczas Wykonawca zobowiązany będzie powtórzyć ich wygrabienie bez dodatkowego wynagrodzenia,
- powyższe prace na wybranych obiektach mogą być realizowane również w okresie zimowym lub wczesnowiosennym, w przypadku, gdy warunki pogodowe (np. wczesne wystąpienie opadów śniegu lub mrozu) uniemożliwiły ich wykonanie w okresie jesiennym,
- konkretny termin przystąpienia przez Wykonawcę do ww. prac oraz ich zakres terenowy należy uzgodnić z przedstawicielem Zamawiającego,

- Zamawiający zastrzega możliwość zrezygnowania z części zabiegu grabienia na wskazanych obszarach jednak na powierzchni nie większej niż 20% łącznej powierzchni przeznaczonej do grabienia. Biomasa pozostaje w celu zachowania miejsc zimowania fauny oraz jako element wzbogacający ściółkę pod drzewami lub krzewami.

Jako standard grabienia przyjmuje się stan, w którym tereny zieleni są bez zanieczyszczeń organicznych i komunalnych.

Uwagi:

W celu dbania o bioróżnorodność, a w związku z tym minimalizowania wygrabianej powierzchni pod drzewami i w krzewach, zakres, granice i celowość wygrabiania w skupinach drzew/krzewów jak i pod pojedynczymi egzemplarzami roślin w parku, zostaną określone przez Zamawiającego indywidualnie.

Liście pod kasztanowcami należy usuwać sukcesywnie w miarę ich opadania, w żadnym wypadku nie należy dopuścić do ich zalegania.

5. Renowacja trawników

Renowacja istniejących trawników - siewem:

Jednostka miary: 1 m² powierzchni trawnika

Cena jednostkowa: za renowację trawnika o powierzchni 1 m²

Termin wykonywania: wg potrzeb

Rozliczenie nastąpi po uzyskaniu pełnego zadarnienia – 100% powierzchni terenu objętego renowacją, odchwaszczeniu i po wykonanym pierwszym koszeniu z wywozem biomasy.

Koszt nasion, ziemi żyznej, zabezpieczenia trawnika, wody do podlewania i nawozu leżą po stronie Wykonawcy i należy je wliczyć w usługę. Po stronie Wykonawcy leży również zabezpieczenie terenu poddanego renowacji przed uszkodzeniem.

Usługa dotyczy zdewastowanych, rozjeżdżonych, czy też wydeptanych powierzchni trawników, bez względu na ich lokalizację. Prace te mogą dotyczyć również renowacji niewielkich fragmentów trawników w obrębie większej powierzchni.

Renowacja może być realizowana w różnej technologii, zależnie od warunków lokalnych, stanu trawnika, zgodnie z decyzją przedstawiciela Zamawiającego t.j.:

5.1 bez uzupełniania ziemi (z nawożeniem):

Czynność obejmuje:

- przekopanie wydeptanego, rozjeżdżonego trawnika z oczyszczeniem podłoża i wybraniem resztek starej darni,
- rozrzucenie nawozów wieloskładnikowych i wymieszanie z podłożem,
- wyrównanie i zagrabienie powierzchni, z wałowaniem wałem lekkim,
- wysianie mieszanki nasion traw, przykrycie nasion i wałowanie,
- w razie potrzeby zabezpieczenie odtworzonego terenu przed zdeptaniem (np. siatką z palikami) wg ustaleń z przedstawicielem Zamawiającego,
- podlewanie wg potrzeb do uzyskania pożądanego efektu wykiełkowania nasion.

5.2 z uzupełnieniem ziemi żyznej:

Czynność obejmuje:

- przekopanie starego trawnika z wybraniem kamieni i resztek darni,
- rozścielenie 5 cm ziemi żyznej i wyrównanie powierzchni,
- zagrabienie i wałowanie wałem lekkim,
- wysianie mieszanki nasion traw dostosowanej do warunków terenowych i rodzaju trawnika,
- przykrycie nasion i wałowanie,
- w razie potrzeby zabezpieczenie odtworzonego terenu przed zdeptaniem lub rozjechaniem (np. siatką z palikami) wg ustaleń z przedstawicielem Zamawiającego,
- podlewanie wg potrzeb do uzyskania pożądanego efektu,
- skoszenie trawnika samobieżną lub pchaną ręcznie kosiarką spalinową na wysokość 6 - 8 cm, po równomiernym wzroście trawy na wysokość 10 cm,
- zgrabienie pokosu wraz z ewentualnymi śmieciami, gałązkami itp.,
- wywóz pokosu na kompostownię.

Jako standard renowacji istniejących trawników, przyjmuje się teren z pełnym zadarnieniem – 100%.

5.3 Naprawa uszkodzeń trawników i rabat spowodowanych przez dziki i inne zwierzęta.

Jednostka miary: 1 m² powierzchni trawnika lub rabaty.

Cena jednostkowa: za naprawę 1 m² uszkodzonej powierzchni trawnika lub rabaty.

Termin wykonywania: wg potrzeb

Dotyczy trawników w miejscach zniszczonych przez dziki i inne zwierzęta np. krety i nornice, bez względu na ich powierzchnię i lokalizację. Prace te mogą dotyczyć również niewielkich fragmentów trawników w obrębie większej powierzchni.

Czynność obejmuje:

- umieszczenie na właściwym miejscu i odwrócenie darni odspojonej i odrzuconej przez dziki, z jej dociśnięciem do podłoża. Wypełnienie spoin pomiędzy płatami darni mieszanką ziemi urodzajnej i nasion traw. Taka naprawa jest możliwa jedynie gdy odspojona darń nie jest jeszcze przesuszona i pogoda zapewnia właściwą wilgotność,
- poprawa nasadzeń wzruszonych przez dziki w rabacie,
- rozgrabienie kopców kretowisk z równomiernym rozrzuceniem ziemi wokół,
- zasypywanie dołów wykopanych przez nornice oraz zagrabienie.

Uwagi:

Decyzję o zastosowaniu tej metody podejmuje przedstawiciel Zamawiającego.

Jako standard naprawy istniejących trawników przyjmuje się stan, w którym trawnik ma wyrównaną powierzchnię, trawa lub rabata ma wyrównaną powierzchnię oraz nasadzenia zostały po szkodach ponownie obsadzone.

5.4 Zakup, dostawa, montaż słupków drewnianych o wymiarach 14 cm x 14 cm

Jednostka miary: 1 szt. słupka drewnianego.

Cena jednostkowa: za zakup, dostawę, montaż 1 szt. słupka drewnianego.

Termin wykonywania: wg potrzeb

Czynność obejmuje:

Zakup, dostawę i montaż w miejscach wskazanych przez Zamawiającego słupków drewnianych o wymiarach 14 cm x 14 cm, uniemożliwiających wjazd na tereny zieleni.

Słupek drewniany o wysokości 80 cm nad powierzchnią gruntu powinien być osadzony na metalowej kotwie.

6. Założenie kwietników sezonowych (z kosztem roślin)

Jednostka miary: 1 m² powierzchni kwietnika.

Cena jednostkowa: za założenie kwietnika na powierzchni 1 m²

Termin wykonywania: maj, październik.

Czynność obejmuje:

- usunięcie istniejącej darni,
- przekopanie gleby z dokładnym oczyszczeniem podłoża, z usunięciem resztek roślinnych i chwastów, odcięciem brzegów przyszłego kwietnika,
- rozścielenie 10 cm warstwy ziemi żyznej z hydrożelem o właściwościach sorbcyjno-nawozowych w ilości wg instrukcji producenta, z wymieszaniem z podłożem, wyrównaniem i zagrabieniem,
- wyznaczenie miejsc sadzenia i posadzenie roślin (przy średniej ilości 36 szt./m²),
- 2-krotne podlanie (obficie po posadzeniu i w dniu następnym),
- odcięcie brzegów kwietnika,
- wywóz zebranych resztek roślinnych na kompostownię w dniu prowadzenia prac.

Wymagania dotyczące materiału roślinnego:

- materiał roślinny powinien posiadać prawidłowo rozwinięty system korzeniowy;
- materiał roślinny w doniczkach z przerośniętą bryłą korzeniową;
- materiał roślinny musi być w dobrej kondycji zdrowotnej, bez oznak chorób i żerowania szkodników oraz występowania patogenów grzybowych;
- materiał roślinny musi być w zaawansowanej fazie kwitnienia pow. 50 % (z dużą ilością pączków kwiatowych) oraz musi pokryć w całości powierzchnię ziemi, na której został posadzony (efekt kwitnienia w 90 % oraz pokrycia powierzchni roślinami powinien pojawić się po upływie 1 - 2 tygodni od momentu posadzenia roślin);

- materiał roślinny w ramach gatunku i odmiany musi być wyrównany oraz musi posiadać parametry charakterystyczne dla danego gatunku lub odmiany (dot. wysokości, kształtu i rozkrzewienia sadzonek, barwy kwiatów);
- materiał roślinny powinien posiadać wysokie walory estetyczne.

Proponowane gatunki roślin do nasadzeń: bratek, begonia drobnokwiatowa, żeniszek, aksamitka, szalwia błyszcząca, gnaphalium, niecierpek, begonia bulwiasta, surfinia, petunia, pelargonia, szalwia omszona, koleus, iresine, paciorecznik, dalia, begonia stale kwitnąca, starzec popielny, begonia bluszczolistna, begonia rabatowa, kocanka, plektrantus.

Dobór roślin należy uzgodnić z Zamawiającym.

Uwagi:

Zalecana rozstawa sadzenia powinna zostać dostosowana (zwiększona lub zmniejszona) do wielkości materiału roślinnego w celu uzyskania ww. wymaganego pokrycia powierzchni roślinami.

Jako standard założenia kwietników przyjmuje się stan, w którym na powierzchni kwietnika nie mogą występować chwasty oraz pojedyncze uszkodzone lub martwe rośliny. Ogólny wygląd estetyczny powinien być bez zarzutu, a stan roślin – intensywność kwitnienia, widoczny przyrost masy liściowej, rozkrzewienie i sztywność pędów, zdrowy wygląd i właściwa barwa ulistnienia, powinny potwierdzać, że potrzeby roślin w zakresie nawożenia i zaopatrzenia w wodę są zaspokojone.

7. Pielęgnacja kwietników sezonowych (w gruncie)

Jednostka miary: 1 m² powierzchni kwietników sezonowych w gruncie.

Cena jednostkowa: za wykonanie pielęgnacji 1 m² powierzchni kwietników sezonowych w gruncie.

Terminy prowadzenia prac: (od maja do października). Zamawiający przewiduje pielęgnację roślin przez okres 6 miesięcy.

Wykonawca w podanej cenie jednostkowej pielęgnacji winien uwzględnić zakres prac wykonywany w ciągu

1 miesiąca zgodnie z niżej wymienionymi wytycznymi:

Czynność obejmuje:

- odchwaszczanie na bieżąco i w miarę potrzeb (nie mniej niż 4x w miesiącu) ze spulchnieniem powierzchni, wyrównaniem i odcięcie brzegów kwietnika,
- nawożenie nawozami mineralnymi wieloskładnikowymi wolnodziałającymi (minimum 2 –krotne w ciągu 6 miesięcy),
- opryski przeciw chorobom i szkodnikom – w miarę potrzeb,
- usuwanie uszkodzonych i martwych roślin,
- przycięcie lub uszczykiwanie roślin nadmiernie wybujałych i powtarzających efekt kwitnienia,

- usuwanie przekwitłych kwiatostanów w przypadku, gdy ich pozostawienie obniża efekt estetyczny kwietnika,
- dosadzanie uzupełniające roślin kwietnikowych na bieżąco w miejsca widocznych ubytków powstałych z przyczyn naturalnych lub w wyniku kradzieży, rośliny zostaną dostarczone przez Zamawiającego lub zakupione przez Wykonawcę na podstawie odrębnej faktury zakupu,
- podlewanie kwietników w miarę potrzeb wynikających z warunków pogodowych – rano do godz. 9:00 lub wieczorem po godz. 20:00,
- likwidację obsadzeń z przekopaniem powierzchni,
- wywóz na bieżąco resztek roślinnych, chwastów i śmieci na kompostownię.

Uwagi realizacyjne:

- prace powinny być wykonywane systematycznie przez cały okres wegetacji - od założenia kwietnika do jego likwidacji,
- niedopuszczalne jest podkopywanie, nadrywanie i naruszanie systemu korzeniowego roślin podczas odchwaszczania i spulchniania gleby co może powodować zamieranie roślin,
- podlewanie kwietników należy wykonywać w godzinach wczesnorannych lub późnym wieczorem,
- zasadą powinno być kompleksowe, systematyczne (a nie tylko raz w miesiącu), cykliczne przeprowadzenie pielęgnacji tzn. wszystkich koniecznych do wykonania czynności w odniesieniu do wszystkich kwietników na w danym rejonie,
- wykonawca jest odpowiedzialny za stan, trwałość i estetykę kwietników, poza ubytkami roślin spowodowanymi kradzieżą i wandalizmem,
- w przypadku stwierdzenia przez przedstawiciela Zamawiającego niezadowolającego stanu kwietników, wynikającego z zaniedbań w wykonaniu prac pielęgnacyjnych, Wykonawca ma obowiązek usunąć stwierdzone nieprawidłowości, do wymiany obsadzenia włącznie, w terminie wyznaczonym przez przedstawiciela. Niedotrzymanie wyznaczonego terminu i brak spodziewanych efektów poprawy stanu kwietników będzie skutkować naliczeniem kary umownej.
- w przypadku zaniedbań we właściwej pielęgnacji zostanie Wykonawcy naliczona kara umowna.

Jako standard przyjmuje się stan, w którym na powierzchni kwietnika nie mogą występować chwasty oraz wyłącznie pojedyncze uszkodzone lub martwe rośliny. Ogólny wygląd estetyczny kwietnika powinien być bez zarzutu, a stan roślin – intensywność kwitnienia, widoczny przyrost masy liściowej, rozkrzewienie i sztywność pędów, zdrowy wygląd i właściwa barwa ulistnienia, powinny potwierdzać, że potrzeby roślin w zakresie nawożenia i zaopatrzenia w wodę są zaspokojone.

8. Założenie rabat bylinowych i mieszanych

Jednostka miary: 1 m² powierzchni rabaty.

Cena jednostkowa: za założenie rabaty bylinowej i mieszanej o powierzchni 1 m²
W kalkulacji ceny jednostkowej należy ująć koszt materiału roślinnego.

Termin prowadzenia prac: kwiecień, październik.

Czynność obejmuje:

- przekopanie podłoża z usunięciem darni, resztek roślinnych i chwastów,
- wywóz zebranych resztek roślinnych na kompostownię w tym samym dniu,
- odcięcie brzegów rabaty,
- wymiana podłoża z jego uzupełnieniem 15 cm warstwą ziemi żyznej z nawozami wieloskładnikowymi przed sadzeniem roślin z wymieszaniem, wyrównaniem i zagrabieniem powierzchni,
- wyznaczenie miejsc sadzenia roślin (przy średniej ilości 16 szt./m²) – byliny, trawy, krzewy,
- zakup materiału roślinnego,
- sadzenie roślin,
- mulczowanie 5 cm warstwą kory ogrodniczej drobno zmielonej i średnio zmielonej przekompostowanej o frakcji 5 cm,
- 2-krotne podlanie posadzonych roślin (obficie po posadzeniu i w dniu następnym).

Wymagania dotyczące materiału roślinnego:

- muszą być zgodne w wyglądzie z odmianą;
- muszą posiadać prawidłowo rozwinięty system korzeniowy w stosunku do wielkości rośliny i odmiany;
- powinny być w dobrej kondycji zdrowotnej, bez oznak chorób i żerowania szkodników;
- materiał w ramach gatunku i odmiany powinien być wyrównany pod względem wielkości i kształtu;
- podłoże w pojemniku powinno być równomiernie przerośnięte korzeniami, bryła korzeniowa musi pozostać w całości po usunięciu pojemnika.

Proponowane gatunki roślin do nasadzeń: hosta, bodziszek, jeżówka, liliowiec Stella de Oro, szalwia omszona, rozchodnik okazały, przywrotnik miękki, hortensja bukietowa, tawuła japońska, berberys Thunberga, kostrzewa popielata, miskant chiński, trzęślica modra, rozplenica japońska, ostnica Pony Tails.

Dobór roślin należy uzgodnić z Zamawiającym.

Jako standard przyjmuje się stan, w którym na powierzchni rabaty nie mogą występować chwasty oraz pojedyncze uszkodzone lub martwe rośliny. Ogólny wygląd estetyczny powinien być bez zarzutu, a stan roślin, widoczny przyrost masy liściowej, rozkrzewienie i sztywność pędów, zdrowy wygląd i właściwa barwa ulistnienia, powinny potwierdzać, że potrzeby roślin w zakresie nawożenia i zaopatrzenia w wodę są zaspokojone.

9. Pielęgnacja rabat bylinowych i mieszanych

Jednostka miary: 1 m² powierzchni pielęgnowanej rabaty.

Cena jednostkowa: za wykonanie pielęgnacji 1 m² powierzchni rabaty.

Terminy prowadzenia prac: (od kwietnia do końca października). Zamawiający przewiduje pielęgnację roślin przez okres 7 miesięcy.

Wykonawca w podanej cenie jednostkowej pielęgnacji winien uwzględnić zakres prac wykonywany w ciągu

1 miesiąca zgodnie z niżej wymienionymi wytycznymi:

Czynność obejmuje:

- odkrycie wiosenne z usunięciem bądź przycięciem martwych zaschniętych pędów i starych kwiatostanów, spulchnieniem podłoża i odcięciem brzegów rabaty,
- poprawianie ułożenia i mocowania agrowłókniny, wyrównanie ściółki, wyrównanie-zagrabienie kruszywa,
- uzupełnianie ściółki będzie rozliczane odrębnie wg osobnej pozycji kosztorysu,
- odchwaszczanie minimum 2-krotne w ciągu każdego miesiąca, z wygrabieniem resztek roślinnych, spulchnianiem gleby, usunięciem przekwitłych kwiatostanów, usunięciem obumarłych pędów lub całych roślin, usuwanie na bieżąco zanieczyszczeń,
- nawożenie 1-krotne nawozami wolnodziałającymi,
- podlewanie w miarę potrzeb i warunków pogodowych,
- rozsadzanie bylin nadmiernie rozrośniętych i zagęszczonych w miejsca wymagające uzupełnienia,
- przygotowanie rabaty na okres zimy (np. okrycie gałęziami drzew iglastych, przycięcie pędów, mulczowanie itp.),
- wywóz na bieżąco usuniętych resztek roślinnych, ściętych pędów i chwastów na składowisko odpadów,
- odcięcie brzegów trawnika przy obrzeżach, krawędzi nawierzchni oraz przy rabacie, kwietniku, skośnie z wykonaniem rowka o głęb. ok 5 cm i szer. do 5 cm pozbawionego darni z osłonięciem części zewnętrznej obrzeży i krawężników i ich odchwaszczeniem i oczyszczeniem,
- zebranie odciętej darni i nadmiaru ziemi z wywozem na kompostownię w dniu wykonania prac,
- nawożenie mineralne – jednokrotne (z kosztem nawozu). Rodzaj preparatu należy uzgodnić z Przedstawicielem Zamawiającego. Wykonawca jest zobowiązany na wezwanie przedstawiciela przedłożyć fakturę zakupu użytego preparatu. Obejmuje zastosowanie nawozów mineralnych wieloskładnikowych o przedłużonym działaniu, odpowiednich dla trawników, określonych gatunków krzewów lub innych roślin, w dostosowaniu do terminu wykonywanych zabiegów, zgodnie z instrukcją producenta. Zabiegi należy wykonywać zgodnie z obowiązującymi przepisami (Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin) po uprzednim uzgodnieniu z przedstawicielem Zamawiającego.

Uwagi realizacyjne:

Niedopuszczalne jest podkopywanie, nadrywanie i naruszanie systemu korzeniowego roślin podczas odchwaszczania i spulchniania gleby, co może powodować zamieranie roślin.

Wszystkie czynności pielęgnacyjne powinny być wykonywane systematycznie i w cyklach odnoszących się do wszystkich tego rodzaju rabat w danym rejonie. Nie dopuszcza się, aby na rabatach w parku zalegała mieszanina pochodząca z nawierzchni mineralnej.

W przypadku stwierdzenia przez przedstawiciela Zamawiającego niezadowolającego stanu rabat, wynikającego z zaniedbań w wykonaniu prac pielęgnacyjnych, Wykonawca ma obowiązek usunąć stwierdzone nieprawidłowości w terminie wyznaczonym przez przedstawiciela Zamawiającego. Niedotrzymanie wyznaczonego terminu i brak spodziewanych efektów poprawy stanu rabat będzie skutkować naliczeniem kary umownej.

Jako standard przyjmuje się stan, w którym na powierzchni rabaty nie mogą występować chwasty oraz wyłącznie pojedyncze uszkodzone lub martwe rośliny. Ogólny wygląd estetyczny rabaty powinien być bez zarzutu, podłoże spulchnione, a stan roślin – intensywność kwitnienia, widoczny przyrost masy liściowej, rozkrzewienie i sztywność pędów, zdrowy wygląd i właściwa barwa ulistnienia, powinny potwierdzać, że potrzeby roślin w zakresie nawożenia i zaopatrzenia w wodę są zaspokojone.

10. Obsadzenie roślinami ozdobnymi 9 sztuk konstrukcji kwietnikowych – Plac Tysiąclecia, 1 misy – ul. Grunwaldzka, 1 donicy – ul. Bagnista).

Jednostka miary: 12 szt. konstrukcji kwietnikowych, misa, donica.

Cena jednostkowa: za obsadzenie 12 szt. pojemników wymienionych powyżej.

Terminy prowadzenia prac: obsadzenia wiosenne – kwiecień, obsadzenia letnie – maj, obsadzenie jesienne – październik.

Zamawiający przewiduje 1- krotne obsadzenie (letnie) 9 sztuk konstrukcji kwietnikowych na Placu Tysiąclecia oraz

co najmniej 2-krotne obsadzenie (letnie i jesienne) 1 misy przy ul.

Grunwaldzkiej i 1 donicy przy ul. Bagnistej w trakcie obowiązywania umowy.

Obsadzanie pojemników roślinami ozdobnymi, niezależnie od rodzaju pojemnika i rodzaju roślin.

W cenie jednostkowej należy uwzględnić koszt roślin i materiałów niezbędnych do wykonania czynności.

Czynność obejmuje:

- przewiezienie konstrukcji kwietnikowych z miejsca wskazanego przez Zamawiającego na Plac Tysiąclecia (odległość do 6 km),
- wymianę podłoża w wazie na głębokość 30 cm i uzupełnienie substratem do kwiatów wraz z wyrównaniem powierzchni,
- konstrukcje kwietnikowe zalecana ilość 100 szt. roślin jednorazowo na 1 konstrukcję kwietnikową,
- misa zalecana ilość 30 szt. roślin na obsadę jednorazowo, donica zalecana ilość 20 szt. roślin na obsadę jednorazowo,
- posadzenie roślin oraz obfite 2-krotne podlanie powierzchni po obsadzeniu.

Wymagania dotyczące materiału roślinnego:

- materiał roślinny powinien posiadać prawidłowo rozwinięty system korzeniowy;
- materiał roślinny w doniczkach z przerośniętą bryłą korzeniową;
- materiał roślinny musi być w dobrej kondycji zdrowotnej, bez oznak chorób i żerowania szkodników oraz występowania patogenów grzybowych;
- materiał roślinny musi być w zaawansowanej fazie kwitnienia pow. 50 % (z dużą ilością pączków kwiatowych) oraz musi pokryć w całości powierzchnię ziemi, na której został posadzony (efekt kwitnienia w 90 % oraz pokrycia powierzchni roślinami powinien pojawić się po upływie 1 - 2 tygodni od momentu posadzenia roślin);
- materiał roślinny w ramach gatunku i odmiany musi być wyrównany oraz musi posiadać parametry charakterystyczne dla danego gatunku lub odmiany (dot. wysokości, kształtu i rozkrzewienia sadzonek, barwy kwiatów);
- materiał roślinny powinien posiadać wysokie walory estetyczne.

Proponowane gatunki roślin do nasadzeń: bratek, begonia drobnokwiatowa, żeniszek, aksamitka, szalwia błyszcząca, gnaphalium, niecierpek, begonia bulwiasta, surfinia, petunia, pelargonium bluszczolistne, pelargonium rabatowe, szalwia omszona, koleus, iresine, paciorecznik, dalia, begonia stale kwitnąca, starzec popielny, begonia kaskadowa, kocanka, plektrantus.

Dobór roślin należy uzgodnić z Zamawiającym.

Uwagi:

Zalecana rozstawa sadzenia powinna zostać dostosowana (zwiększona lub zmniejszona) do wielkości materiału roślinnego w celu uzyskania ww. wymaganego pokrycia powierzchni roślinami. Należy przewidzieć usunięcie roślin z misy, doniczki po danym sezonie jesiennym, ich utylizację i wywóz.

Wykonawca w przypadku obumarcia nasadzonych roślin, jest zobowiązany do niezwłocznej wymiany nasadzeń, o czym poinformuje Zamawiającego.

Jako standard obsadzenia kwietników przyjmuje się stan, w którym na powierzchni donicy, misy, konstrukcji kwietnikowej nie mogą występować chwasty oraz pojedyncze uszkodzone lub martwe rośliny. Ogólny wygląd estetyczny powinien być bez zarzutu, a stan roślin, widoczny przyrost masy liściowej, rozkrzewienie i sztywność pędów, zdrowy wygląd i właściwa barwa ulistnienia, powinny potwierdzać, że potrzeby roślin w zakresie nawożenia i zaopatrzenia w wodę są zaspokojone.

11. Pielęgnacja roślin ozdobnych w 9 konstrukcjach kwietnikowych – Plac Tysiąclecia, 1 misie – ul. Grunwaldzka, 1 donicy – ul. Bagnista).

Jednostka miary: 12 szt. pojemników obsadzonych roślinami.

Cena jednostkowa: za wykonanie pielęgnacji roślin ozdobnych w 11 pojemnikach wymienionych powyżej.

Terminy prowadzenia prac: (od maja do października). Zamawiający przewiduje pielęgnację roślin przez okres 6 miesięcy.

Wykonawca w podanej cenie jednostkowej pielęgnacji winien uwzględnić zakres prac wykonywany w ciągu

1 miesiąca zgodnie z niżej wymienionymi wytycznymi.

Czynność obejmuje:

- odchwaszczanie powierzchni w miarę pojawiania się chwastów,
- uzupełnianie roślin w przypadku kradzieży lub wypadu roślin
- opryski przeciw chorobom i szkodnikom,
- spulchnianie podłoża,
- podlewanie w sezonie letnim – w miarę potrzeb,
- nawożenie nawozami o przedłużonym działaniu (minimum 2 –krotne w ciągu 6 miesięcy),
- usuwanie w miarę potrzeb: przekwitłych kwiatostanów, uszkodzonych i suchych pędów, całych martwych roślin oraz zanieczyszczeń i niedopałków,
- likwidacja nasadzeń sezonowych,
- oczyszczanie powierzchniowe pojemnika,
- usuwanie z powierzchni pojemników: śmieci, niedopałków,
- ponowne ustawienie na właściwym miejscu pojemników przesuniętych samowolnie przez osoby niepowołane.

Uwagi realizacyjne:

- niedopuszczalne jest podkopywanie, nadrywanie i naruszanie systemu korzeniowego roślin podczas odchwaszczania i spulchniania gleby, co może powodować zamieranie roślin,
- wszystkie czynności pielęgnacyjne powinny być wykonywane systematycznie i w cyklach odnoszących się do wszystkich pojemników,
- w przypadku stwierdzenia przez przedstawiciela Zamawiającego niezadowolającego stanu obsadzonych pojemników, wynikającego z zaniedbań w wykonaniu prac pielęgnacyjnych, Wykonawca ma obowiązek usunąć stwierdzone nieprawidłowości, do wymiany obsadzenia włącznie, w terminie wyznaczonym przez przedstawiciela. Niedotrzymanie wyznaczonego terminu i brak spodziewanych efektów poprawy stanu roślin będzie skutkować naliczeniem kary umownej.

Jako standard przyjmuje się stan, w którym na powierzchni donicy, misy nie mogą występować chwasty oraz pojedyncze uszkodzone lub martwe rośliny.

Ogólny wygląd estetyczny powinien być bez zarzutu,

a stan roślin – intensywność kwitnienia, widoczny przyrost masy liściowej, rozkrzewienie i sztywność pędów, zdrowy wygląd i właściwa barwa ulistnienia, powinny potwierdzać, że potrzeby roślin w zakresie nawożenia i zaopatrzenia w wodę są zaspokojone.

12. Pielęgnacja różanek

Jednostka miary: 1 m² powierzchni kwietnika z róż rabatowych lub okrywowych

Cena jednostkowa: za wykonanie pielęgnacji 1 m² powierzchni kwietnika

Terminy prowadzenia prac: (od kwietnia do końca października). Zamawiający przewiduje pielęgnację roślin przez okres 7 miesięcy.

Wykonawca w podanej cenie jednostkowej pielęgnacji winien uwzględnić zakres prac wykonywany w ciągu 1 miesiąca zgodnie z niżej wymienionymi wytycznymi:

Czynność obejmuje:

- wiosenne przycięcie przemarzniętych, uszkodzonych pędów z odcięciem brzegów różanki i oczyszczeniem odsłoniętych powierzchni z resztek roślinnych,
- odchwaszczanie minimum 2-krotne w ciągu każdego miesiąca,
- nawożenie nawozami mineralnymi wieloskładnikowymi o przedłużonym działaniu (minimum 2-krotne w ciągu 7 miesięcy). Rodzaj preparatu zostanie uzgodniony z Przedstawicielem Zamawiającego. Wykonawca jest zobowiązany na wezwanie przedstawiciela przedłożyć fakturę zakupu użytego preparatu. Zabiegi należy wykonywać zgodnie z obowiązującymi przepisami (Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin) po uprzednim uzgodnieniu z przedstawicielem Zamawiającego,
- odcięcie brzegów trawnika przy obrzeżach, krawędzi nawierzchni oraz przy rabacie, skośnie z wykonaniem rowka o głęb. ok 5 cm i szer. do 5 cm pozbawionego darni z osłonięciem części zewnętrznej obrzeży i krawężników i ich odchwaszczaniem i oczyszczeniem. Zebranie odciętej darni i nadmiaru ziemi z wywozem na kompostownię w dniu prowadzenia prac,
- opryski przeciw chorobom i szkodnikom (w miarę potrzeb),
- usuwanie przekwitłych kwiatostanów i dzikich pędów wyrastających z podkładki,
- podlewanie w okresach suszy,
- wywóz na bieżąco usuniętych resztek roślinnych, ściętych pędów chwastów i ścięci na kompostownię,
- róż okrywowych nie należy kopczykować.

Uwagi realizacyjne:

- Zasadą powinno być systematyczne, kompleksowe, cykliczne przeprowadzenie wszystkich koniecznych czynności pielęgnacyjnych w odniesieniu do wszystkich różanek na terenie rejonu.
- Wykonawca jest odpowiedzialny za stan, trwałość i estetykę różanek, poza ubytkami roślin spowodowanymi kradzieżą i wandalizmem.
- W przypadku stwierdzenia przez Zamawiającego niezadowolającego stanu różanki, wynikającego z zaniedbań w wykonaniu prac pielęgnacyjnych, Wykonawca ma obowiązek usunąć stwierdzone nieprawidłowości w terminie wyznaczonym przez Przedstawiciela Zamawiającego.
- Niedotrzymanie wyznaczonego terminu i brak spodziewanych efektów poprawy stanu różanek skutkować będzie naliczeniem kary umownej.

Jako standard przyjmuje się stan, w którym na powierzchni różanki nie występują chwasty, uszkodzone lub złamane rośliny, a jej powierzchnia jest spulchniona. Ogólny wygląd estetyczny różanki powinien być bez zarzutu, a stan roślin – intensywność kwitnienia, rozkrzewienie i sztywność pędów, zdrowy wygląd i właściwa barwa ulistnienia, brak oznak chorobowych i

objawów występowania szkodników, powinny potwierdzać, że potrzeby roślin są zaspokojone.

13. Pielęgnacja skwerów

Jednostka miary: 1 m² powierzchni skweru

Cena jednostkowa: za wykonanie pielęgnacji 1 m² powierzchni skweru

Terminy prowadzenia prac: (od kwietnia do końca października). Zamawiający przewiduje pielęgnację roślin przez okres 7 miesięcy.

Wykonawca w podanej cenie jednostkowej pielęgnacji winien uwzględnić zakres prac wykonywany w ciągu 1 miesiąca zgodnie z niżej wymienionymi wytycznymi:

Czynność obejmuje:

- prace pielęgnacyjne zieleni zgodnie z czynnościami wymienionymi w punkcie 12 dotyczącymi pielęgnacji różanek,
- prace związane z utrzymaniem czystości zgodnie z czynnościami wymienionymi w punkcie 27 dotyczącymi utrzymania czystości na terenach zieleni,
- pozyskany materiał (wszelkiego rodzaju odpady, nieczystości itp.) wywieziony, teren uporządkowany,
- stała kontrola terenu,
- zapewniony czysty i estetyczny wygląd skwerów przez całą dobę.

Jako standard utrzymania skweru przyjmuje się stan, w którym ogólny wygląd estetyczny powinien być bez zarzutu, a stan roślin – intensywność kwitnienia, rozkrzewienie i sztywność pędów, zdrowy wygląd i właściwa barwa ulistnienia, brak oznak chorobowych i objawów występowania szkodników, powinny potwierdzać, że potrzeby roślin są zaspokojone.

14. Pielęgnacja skupin krzewów

Jednostka miary: 1 m² powierzchni obsadzonej krzewami.

Cena jednostkowa: za jednorazowe wykonanie pielęgnacji 1 m² powierzchni skupin krzewów.

Terminy prowadzenia prac: (od kwietnia do końca października). Zamawiający przewiduje co najmniej 5-krotną pielęgnację skupin krzewów w trakcie obowiązywania umowy.

Czynność obejmuje:

- przekopanie gleby w okresie wiosennym z odchwaszczeniem, wyrównaniem powierzchni i odcięciem krawędzi skupiny krzewów (należy to wykonać najpóźniej do 15 kwietnia),
- odchwaszczenie na bieżąco powierzchni skupin krzewów, z usuwaniem (z korzeniami) pojawiających się samosiewów drzew, zbędnych odrostów korzeniowych, uszkodzonych, złamanych i suchych pędów, z jednoczesnym spulchnieniem gleby i odcięciem brzegów skupiny krzewów,
- przekopanie gleby z usunięciem kielkujących chwastów, samosiewów, resztek roślinnych i osłoniętych śmieci i gruzu z wyrównaniem i wygrabieniem powierzchni,

- usunięcie obumarłych lub mocno uszkodzonych roślin, obcinanie suchych pędów z krzewów iglastych,
- wygrabienie liści z powierzchni skupin krzewów wiosną lub jesienią po uzgodnieniu z przedstawicielem Zamawiającego,
- nawożenie mineralne nawozem wieloskładnikowym wolnodziałającym (z kosztem nawozu), odpowiednim dla wymagań danego rodzaju krzewów (minimum 1 – krotne, w okresie wiosennym),
- odcięcie brzegów trawnika przy obrzeżach, krawędzi nawierzchni oraz przy rabacie, kwietniku, skośnie z wykonaniem rowka o głęb. ok 5 cm i szer. do 5 cm pozbawionego darni z osłonięciem części zewnętrznej obrzeży i krawężników i ich odchwaszczeniem i oczyszczeniem. Zebranie odciętej darni i nadmiaru ziemi z wywozem na kompostownię w dniu wykonania prac.

Uwagi realizacyjne:

- Niedopuszczalne jest podkopywanie, nadrywanie i naruszanie systemu korzeniowego krzewów podczas odchwaszczania i spulchniania gleby oraz zasypywanie ziemią szyi korzeniowej.
- W przypadku stwierdzenia przez Zamawiającego niezadowalającego stanu pielęgnowanych krzewów, wynikającego z zaniedbań w wykonaniu prac pielęgnacyjnych, Wykonawca ma obowiązek usunąć stwierdzone nieprawidłowości w terminie wyznaczonym przez przedstawiciela Zamawiającego. Niedotrzymanie wyznaczonego terminu i brak spodziewanych efektów, skutkować będzie naliczeniem kary umownej.

Jako standard pielęgnacji krzewów przyjmuje się stan, przy którym w skupinach nie mogą występować chwasty i samosiewy, oraz pojedyncze suche lub złamane pędy, powierzchnia pod pojedynczymi krzewami, skupinami wyrównana, spulchniona, brzeg trawnika odcięty i wyrównany.

15. Pielęgnacja pojedynczych krzewów

Jednostka miary: 1 szt. krzewu

Cena jednostkowa: za jednorazowe wykonanie pielęgnacji 1 sztuki krzewu.

Termin realizacji: od kwietnia do października. Zamawiający przewiduje co najmniej 4 - krotną pielęgnację krzewów w trakcie obowiązywania umowy.

Czynność obejmuje:

- przekopanie gleby misy z usunięciem kielkujących chwastów, samosiewów, resztek roślinnych i osłoniętych śmieci i gruzu z wyrównaniem i wygrabieniem powierzchni,
- odchwaszczenie powierzchni ściółkowanej z wyrównaniem warstwy ściółki,
- wyrównanie i wygrabienie powierzchni gleby lub ściółki,
- odcięcie brzegów powierzchni misy wokół krzewu,
- wywóz resztek roślinnych i odpadów na kompostownię w dniu odchwaszczania,
- jako powierzchnię odchwaszczania krzewu przyjmuje się 0,5 m² do 1 m²

- niedopuszczalne jest podkopywanie, nadrywanie i naruszanie systemu korzeniowego drzew podczas odchwaszczania i spulchniania gleby oraz zasypywanie ziemią szyi korzeniowej,
- poprawa lub utworzenie nowej misy w obrębie krzewu o średnicy od 0,5 m do 1 m,
- usunięcie odrostów pniowych, korzeniowych,
- podlewanie w ilości min. 50 l/krzew - podlewanie należy przeprowadzać w godz. 20.00 - 7.00, równomierne podlanie roślin rozproszonym strumieniem wody,
- wiosenne nawożenie krzewów wieloskładnikowym nawozem rozpuszczalnym w wodzie zaaplikowanym wraz z podlewaniem w ilości zgodnej z zaleceniami producenta,
- monitoring roślin pod kątem występowania szkodników i patogenów – w razie konieczności wykonywanie oprysków.

Jako standard pielęgnacji pojedynczych krzewów przyjmuje się stan, w którym misa jest uformowana, wolna od chwastów z odciętymi brzegami od trawnika, krzew w dobrym stanie fitosanitarnym.

16. Ściółkowanie (mulczowanie) obsadzonej powierzchni korą

Jednostka miary: 1 m² przykrytej i ściółkowanej powierzchni.

Cena jednostkowa: za rozłożenie ściółki na powierzchni 1 m²

Termin wykonywania prac: wg zleceń Zamawiającego.

Czynność obejmuje :

- zakup i dowóz materiałów do ściółkowania tj. kory ogrodniczej,
- wzruszenie wierzchniej warstwy gleby na głębokość 3 - 5 cm przy użyciu np. pazurków ogrodniczych lub motyki,
- oczyszczenie gleby z chwastów wraz z korzeniami i kłączami,
- wyrównanie powierzchni gleby,
- rozłożenie 5 cm warstwy kory ogrodniczej drobno zmielonej i średnio zmielonej przekompostowanej o frakcji 5 cm.

Jako standard ściółkowania korą przyjmuje się stan, w którym powierzchnia ściółkowana jest jednolitą wyrównaną warstwą drobnej kory o wymaganej frakcji, bez przerostów chwastów.

17. Cięcia pielęgnacyjne i formujące grup krzewów i żywopłotów

Jednostka miary: 1 m² powierzchni grup krzewów lub ścian żywopłotów mierzonych w płaszczyźnie cięcia.

Cena jednostkowa: za przycięcie 1 m² płaszczyzny górnej cięcia grupy krzewów lub ścian żywopłotów (bocznych i górnej).

Termin wykonania: wg potrzeb Zamawiającego. Zamawiający przewiduje co najmniej 3 -krotne cięcie grup krzewów i żywopłotów w trakcie obowiązywania umowy.

Czynność obejmuje:

- przycięcie formujące powierzchni grupy krzewów (dotyczy cięcia poziomej płaszczyzny górnej i prawidłowe uformowanie ścian żywopłotów (bocznych i górnej), wykonywane „z ziemi” przy użyciu nożyc do żywopłotów i sekatorów,
- powierzchnia cięcia pędów powinna być gładka, o nieposzarpanych krawędziach,
- przycięcie powierzchni i prawidłowe uformowanie brył krzewów przy użyciu nożyc do żywopłotów i sekatorów,
- oczyszczenie terenu w rejonie wykonywanych cięć poprzez zgrabienie resztek lub zmiatanie oraz usunięcie zalegających śmieci w grupie krzewów lub żywopłotach,
- zebranie i wywóz odciętych pędów na kompostownię niezwłocznie po zakończeniu cięć,
- wykonanie cięć (przycięcie pędów uszkodzonych, chorych, przemarzniętych lub martwych, przekwitniętych kwiatostanów, pędów krzyżujących się, mających na celu zagęszczenie krzewów i nadanie im odpowiedniej formy), zgodnie z wiedzą ogrodniczą przy użyciu ostrego i odkażonego sekatora,
- posprzątanie obciętych części roślin,
- wywóz urobku do końca dnia wykonywania prac.

Uwaga:

Przy cięciu żywopłotów od strony jezdni należy uwzględniać zachowanie odpowiednich normatywnych skrajni oraz bieżące uprzątnięcie ściętych pędów z jezdni lub chodników.

Jako standard cięcia żywopłotów przyjmuje się żywopłot o widocznym geometrycznym, symetrycznym kształcie i formie, o gęstym, zwartym i jednolitym pokroju, bez obumarłych, chorych lub w widocznie gorszej kondycji pędów. Przekrój poprzeczny żywopłotu zbliżony kształtem do trapezu równoramienne; krótsza podstawa jest górną ścianą żywopłotu.

Jako standard cięcia krzewów przyjmuje się krzew o formie charakterystycznej dla gatunku i odmiany, bez obumarłych, chorych lub w widocznie gorszej kondycji pędów, bez widocznego odcięcia pędów starych i nowych oraz efektu krzewów piennych/sztamowych.

18. Przycięcie pojedynczych krzewów, pnączy oraz traw ozdobnych

Jednostka miary: 1 szt. krzewu (lub pnącza lub trawy ozdobnej)

Cena jednostkowa: za przycięcie 1 szt. krzewu (lub pnącza lub trawy ozdobnej), bez względu na wiek i wielkość.

Termin wykonywania prac: od marca do października. Zamawiający przewiduje co najmniej 2 -krotne przycięcie pojedynczych krzewów, pnączy oraz traw ozdobnych w trakcie obowiązywania umowy.

Czynność obejmuje:

- skrócenie ostrym sekatorem większości (lub wszystkich) pędów w celu nadania krzewom pożądanego pokroju, charakterystycznego dla danego gatunku. Powierzchnia cięcia powinna być gładka, o nieposzarpanych krawędziach,
- nie dopuszcza się wykonywania cięć krzewów „w kostkę” albo „w słupek” z poziomą płaszczyzną górną, chyba, że są to cięcia formujące i taka forma jest uzasadniona i pożądana,
- w przypadku krzewów iglastych – usunięcie pędów suchych i złamanych oraz kolidujących ze skrajnia przejść lub innymi elementami zagospodarowania terenu,
- wycięcie u podstawy pędów martwych, zbędnych i uszkodzonych,
- zebranie i wywóz odciętych pędów na kompostownię,
- cięcia należy wykonywać sekatorem, w uzasadnionych przypadkach nożycami szpalerowymi, natomiast nie mogą być one wykonywane piłą.

Uwaga: Usługa ta dotyczy także przycięcia traw ozdobnych wczesną wiosną.

Jako standard przycięcia krzewów przyjmuje się stan, w którym krzewy są w formie charakterystycznej dla gatunku i odmiany, o gęstym pokroju, bez obumarłych, chorych lub w widocznie gorszej kondycji pędów i kwiatostanów, w przypadku grup krzewów - zbity, gęsty masyw.

19. Odmładzanie krzewów liściastych

Jednostka miary: 1 szt. krzewu (w przypadku jeśli krzewy rosną w zwartej grupie przyjmuje się 4 szt./m²).

Cena jednostkowa: za odmłodzenie 1 szt. krzewu.

Ze względu na zróżnicowaną wielkość krzewów, usługę podzielono na odmłodzenie krzewów:

19.1. o wysokości do 1,5 m;

19.2. o wysokości ponad 1,5 m.

Termin wykonania: wg potrzeb

Czynność obejmuje:

- radykalne skrócenie wszystkich pędów (poniżej 1/3 wysokości krzewu),
- wycięcie u podstawy pędów martwych, starych, przerośniętych, uszkodzonych, chorych, suchych i zbędnych, w celu rozluźnienia i prześwietlenia korony krzewu i pobudzenia go do tworzenia nowych, młodych pędów,
- zebranie i wywóz odciętych pędów na kompostownię w dniu wykonania prac,
- cięcia należy wykonywać ostrym sekatorem, w uzasadnionych przypadkach nożycami szpalerowymi, natomiast niedozwolone jest używanie do tego celu pił mechanicznych,
- powierzchnia cięcia powinna być gładka, o nieposzarpanych krawędziach.

Uwaga: Prace związane z cięciem i odmładzaniem krzewów winny być wykonywane wyłącznie przez wykwalifikowanych pracowników i uwzględniać właściwości biologiczne oraz naturalny pokrój poszczególnych gatunków krzewów.

20. Usuwanie samosiewów do 10 cm

Jednostka miary: 1 szt. samosiewu drzewa.

Cena jednostkowa: za usunięcie 1 szt. samosiewu. Dotyczy samosiewów o średnicy pnia

u podstawy do 10 cm.

20.1.z karczowaniem:

Czynność obejmuje:

- mechaniczne lub ręczne ścięcie drzewa,
- wykopanie karpiny,
- wywóz gałęzi i karpin na kompostownię w dniu wykonywania prac,
- wyrównanie powierzchni podłoża w miejscu usuniętych samosiewów.

20.2. bez karczowania:

Czynność obejmuje:

- mechaniczne lub ręczne ścięcie samosiewu drzewa na poziomie podłoża,
- wywóz samosiewów na kompostownię,
- wyrównanie powierzchni podłoża w miejscu usuniętych samosiewów.

21. Usuwanie odrostów pniowych i korzeniowych przy drzewach

Jednostka miary: 1 szt. drzewa lub krzewu (dużych form piennych).

Cena jednostkowa: za usunięcie pędów odrostowych przy 1 szt. drzewa, niezależnie od ich ilości i położenia (dotyczy odrostów korzeniowych i napniowych).

Termin wykonania prac: według potrzeb

Czynność obejmuje:

- odcięcie odrostów sekactorem, nożem sadowniczym lub piłką ogrodniczą przy nasadzie wycinanego pędu, bez kaleczenia kory pnia (nie dopuszcza się stosowania pił spalinowych),
- zebranie i wywiezienie odciętych pędów na kompostownię w tym samym dniu.

Jako standard usunięcia odrostów przyjmuje się stan, w którym brak odrostów pniowych i korzeniowych.

22. Utrzymanie czystości na terenach zieleni:

Częstotliwość realizacji usługi:

22.1 Grupa A + dodatkowe sprzątanie 6 x w tygodniu w godzinach od 16.00 do 19.00 (w tym święta)

22.2 Grupa A 6 x w tygodniu

22.3 Grupa B 5 x w tygodniu

Jednostka miary: 1 m² powierzchni terenu objętej stałym utrzymaniem czystości w danej kategorii utrzymania.

Cena jednostkowa: utrzymanie czystości na 1 m² powierzchni terenów zieleni.

Terminy prowadzenia prac: PRZEZ CAŁY OKRES OBOWIĄZYWANIA UMOWY.

Wykonawca w podanej cenie jednostkowej utrzymania 1 m² powierzchni terenu winien uwzględnić zakres prac wykonywany w ciągu 1 miesiąca zgodnie z niżej wymienionymi wytycznymi:

Czynność obejmuje:

- Utrzymanie czystości na terenach zieleni w kategorii utrzymania wraz z placami zabaw, siłowniami plenerowymi, placami, terenami rekreacyjno-sportowymi polegające przede wszystkim na bieżącym oczyszczaniu terenu z wszelkiego rodzaju zanieczyszczeń i odpadów (z ich zebraniem i wywozem na składowisko odpadów):
  - a) śmieci i nieczystości bytowych niezależnie od ich wielkości (w tym również maseczek, niedopałków papierosów i kapsli), zalegających na terenie objętym utrzymaniem m.in. przejściach i placach, na ławkach, przy ławkach i koszach na śmieci, stołach, murkach, grillach, altanach, placach zabaw, a także na trawnikach, kwietnikach oraz w pojemnikach i donicach oraz na innych terenach,
  - b) graffiti ze wszystkich elementów niezależnie od sposobu ich usuwania,
  - c) gruzu, kamieni,
  - d) zalegającej ziemi,
  - e) podrzuconych gabarytów, m.in. opon, materacy, starych mebli, obudowy i sprzętu AGD, ubrań, szmat, namiotów oraz innych odpadów i zanieczyszczeń, również w przyzmach (niezależnie od wielkości i ilości),
  - f) zniszczonych elementów małej architektury i wyposażenia terenu zieleni,
  - g) wszelkich odpadów roślinnych, w tym złamanych gałęzi (do wielkości 15 cm średnicy u podstawy złamania), podrzuconych odpadów organicznych w workach i luzem –m.in. gałęzi, liści, chwastów, trawy.
- opróżnianie wszystkich koszy na śmieci, z umieszczaniem w nich (wg ustaleń z przedstawicielem Zamawiającego) worków foliowych w kolorze czarnym; wraz z wywozem odpadów na wysypisko miejskie, (nie dopuszcza się obklejania pojemnika taśmą; worki należy zakładać, w taki sposób, aby na zewnątrz kosza nie były one widoczne). Zastosowanie worka na śmieci konieczne jest w przypadku, gdy w koszu brak jest wkładu.
W koszach z wkładami stalowymi, po każdorazowym ich opróżnieniu i ponownym umieszczeniu w koszu należy starannie zamykać wieko kosza, również wtedy, kiedy zostanie ono otwarte przez osoby trzecie,
- utrzymanie w czystości koszy na śmieci tym: mycie i dezynfekcja,
- bieżące pionizowanie, stabilizowanie w gruncie, ustawianie na właściwym miejscu koszy na śmieci wg. wskazania Zamawiającego,
- uzupełnianie torebek na psie odchody w pojemnikach („psie stacje”) zlokalizowanych na niektórych terenach zieleni (wg ustaleń z przedstawicielem Zamawiającego),
- w okresie zimowym (listopad - marzec) w warunkach pogodowych przy długo występującej pokrywie śnieżnej dokarmianie ptaków w ustawienie w wyznaczonych przez Zamawiającego miejscach 3 szt. dużych, czystych, posiadających zadaszenie karmników oraz bieżącym rozwieszaniu podkarmiaczek w karmnikach należy stosować następującą karmę: ok. 4 kg dziennie (co najmniej 50% słonecznik oraz pszenica, proso,) i ewent. na terenie parku można zamieszczać w zakrzewieniach nakłute na patyk połówki jabłka, dosypywanie karmy do karmników powinno się odbywać codziennie, w

godz.

7.00-8.00. Należy na bieżąco wykonywać sprzątanie zanieczyszczeń z i wokół karmników. Na zlecenie Zamawiającego, 2 x w miesiącu, należy wykonać szczotkowanie karmników do drewna, po zakończeniu dokarmiania należy zdemontować karmniki i pozostałości po podkarmiaczkach.

- w okresie upałów rozmieszczenie poidel dla ptaków na terenach zieleni i systematyczne ich napełnianie wodą oraz mycie,
- odmulanie rowów, oczyszczanie przepustów znajdujących się na trasie rowu, korytek odwadniających znajdujących się na obiektach,
- gracowanie (usuwanie roślin z nawierzchni - odchwaszczanie nawierzchni) na bieżąco ciągów pieszych, chodników i placów (niezależnie od rodzaju nawierzchni),
- usuwanie różnego rodzaju folii, torebek, sznurów, pasów oraz plakatów, ogłoszeń, reklamówek z pni oraz krzewów,
- usuwanie różnego typu naklejek np. reklam, ogłoszeń i plakatów z elementów wyposażenia terenu (m.in. słupów oświetleniowych, ławek, koszy, tablic informacyjnych, słupków, urządzeń zabawowych i gimnastycznych, ogrodzeń itp.),
- mycie (ręczne lub mechaniczne z wykorzystaniem niskociśnieniowej myjki) ławek (na bieżąco), koszy (1x w miesiącu), pojemników/donic z mchów, ptasich odchodów, z piasku, błota, lodów, gumy do żucia, resztek pokarmów i innych zanieczyszczeń powierzchniowych, dotyczy to również ławek w altanie i innych obiektach małej architektury na terenie będącym w stałym utrzymaniu, a także mycie miejscowe silnie zanieczyszczonej nawierzchni (niezależnie od technologii mycia ręcznie lub mechanicznie, oraz lokalizacji małej architektury pod drzewami) myjka ciśnieniowa z ciepłą wodą), z zastosowaniem oprócz wody odpowiednich środków czyszczących, które zapewnią skuteczne usunięcie zabrudzeń oraz zanieczyszczeń z powierzchni elementów małej architektury i nawierzchni np. z murków, balustrad itp.,
- oczyszczanie otoczenia pomników, w tym usuwanie wieńców, wiązanek, wypalonych zniczy,
- zebranie i ponowne ustawianie we właściwych miejscach, rozrzuconych po terenie oraz zatopionych ławek, koszy, tablic, słupków i innych elementów stałego wyposażenia terenu,
- zasypywanie wg. potrzeb dołów wykopanych przez zwierzęta (najczęściej pod ławkami), ziemią urodzajną lub innym materiałem wg ustaleń z przedstawicielem Zamawiającego,
- oczyszczanie powierzchniowe piaskownic i powierzchni placów zabaw oraz siłowni i innych obiektów rekreacyjnych,
- oczyszczanie tablic i słupów ogłoszeniowych wraz z pineskami, zszywkami raz w tygodniu – W ŚRODY,
- grabienie powierzchni nieutwardzonej placów zabaw w celu jej oczyszczenia z drobnych śmieci, liści i pędów.

23. Utrzymanie nawierzchni utwardzonych, ciągów pieszych, placów, schodów, miejsc utwardzonych pod elementami małej architektury oraz nawierzchni

bezpiecznych poliuretanowych, piaskowych, żwirowych na placach zabaw i siłowniach plenerowych

Jednostka miary: 1 m² nawierzchni wymienionych powyżej, objętej utrzymaniem letnim.

Cena jednostkowa: utrzymanie 1 m² nawierzchni ciągów pieszych, placów, schodów, miejsc utwardzonych pod elementami małej architektury oraz nawierzchni bezpiecznych poliuretanowych, piaskowych, żwirowych na placach zabaw i siłowniach plenerowych.

Terminy prowadzenia prac: Usługa dotyczy utrzymania w sprawności użytkowej wyżej wymienionych nawierzchni w terminie **od 1 kwietnia do 31 października**.

Wykonawca w podanej cenie jednostkowej utrzymania 1 m² nawierzchni winien uwzględnić zakres prac wykonywany w ciągu 1 miesiąca zgodnie z niżej wymienionymi wytycznymi:

Czynność obejmuje:

- zmiatanie min. 1 raz w tygodniu nawierzchni ciągów pieszych, placów, schodów, miejsc utwardzonych pod elementami małej architektury, w tym placów zabaw i siłowni plenerowych o nawierzchni syntetycznej i utwardzonej, a także na terenie do nich przyległym, o ile nie jest możliwe zebranie drobnych zanieczyszczeń w inny sposób,
Uwaga: Nie dopuszcza się używania przez Wykonawcę dmuchaw spalinowych do zmiatania nawierzchni.
- odchwaszczanie nawierzchni utwardzonych - usunięcie chwastów z nawierzchni, obrzeży, schodów, poprzez ich wyrwanie lub wykopanie lub spalenie palnikiem gazowym, odchwaszczenie nawierzchni obejmuje również oczyszczenia z chwastów i darni oraz ziemi przyległej do nawierzchni linii obrzeży i krawężników wraz z ich odsłonięciem, dotyczy również usunięcia chwastów wyrastających przy elementach wyposażenia terenu (słupy latarni/sygnalizacji, murki ogrodzenia, ławki, kosze itp.), zebranie i usunięcie pozostałych resztek roślinnych i ziemi, wywóz usuniętych chwastów i drobnych nieczystości na składowisko odpadów w dniu realizacji odchwaszczania,
- usunięte chwasty z nawierzchni bezpiecznych poliuretanowych, piaskowych, żwirowych na placach zabaw i siłowniach plenerowych, w tym z opasek, zebranie piasku, żwiru (przemieszczonego poza założenie) z terenu przyległego, wyrównanie nawierzchni,
- wymiana piasku o frakcji 0,2 mm (najpóźniej do końca kwietnia) w nawierzchniach piaskowych na placach zabaw, zgodnie z istniejącymi założeniami,
- bieżące uzupełnianie piasku (o frakcji 0,2 mm) i żwiru w nawierzchniach piaskowych, żwirowych zgodnie z istniejącymi założeniami,
- zachowanie odpowiedniej grubości warstwy istniejącego wypełnienia,
- przymocowanie, poprawa naruszonej geo/agrowłókniny pod istniejącym wypełnieniem,
- oczyszczenie żwiru w przypadkach koniecznych z ziemi lub pyłów, tak aby nie wypłukać żwiru,
- wywóz pozyskanego materiału w dniu prowadzonych prac,

- miejsca niebezpieczne odpowiednio zabezpieczone, oznakowane i zgłoszone Zamawiającemu

Uwagi:

Nawierzchnię syntetyczną w obrębie obiektów rekreacyjnych należy zmywać minimum 1 raz

w tygodniu. W przypadku uszkodzeń nawierzchni syntetycznej związanych z niewywiązywaniem się z tego obowiązku Wykonawca może zostać obciążony kosztami naprawy takiej nawierzchni.

Należy zwrócić szczególną uwagę na oczyszczanie z ziemi i piasku obrzeży i krawężników, z ich odsłonięciem oraz wnek pod ławkami i przy koszach, aby chronić je przed zarastaniem.

Zamiatane zaśmiecenia i piasek nie mogą być usuwane na sąsiednie trawniki. Zamiatanie przejść Wykonawca powinien realizować w czasie najmniejszego ruchu pieszych i w odpowiednich warunkach pogodowych, gwarantujących skuteczność prac i bezpieczeństwo pieszych.

Oczyszczanie powierzchniowe* terenu powinno być zakończone:

- do godz. 9:00 na terenach kategorii A+, A, B
- do godz. 11:00 na terenach kategorii C, D.

*oczyszczanie powierzchniowe rozumiane jest jako usunięcie śmieci i nieczystości bytowych z pojemników na odpady, elementów małej architektury, drzew oraz z powierzchni terenu (trawników, rabat, ciągów komunikacyjnych) objętego stałym utrzymaniem.

Uwaga:

Dni tygodnia, w których realizowane będzie sprzątanie poszczególnych obiektów na terenach zieleni Wykonawca powinien ustalić wyprzedzająco na cały rok w harmonogramie utrzymania czystości i przekazać przedstawicielowi Zamawiającemu do akceptacji w terminie do 3 dni od podpisania umowy.

W odniesieniu do terenów kat. **A+, A, B** w sytuacjach awaryjnych, usługa utrzymania czystości obejmuje również interwencyjne opróżnianie przepełnionych pojedynczych koszy na śmieci, na wezwanie przedstawiciela Zamawiającego, poza terminami sprzątania.

Postępowanie w przypadku nagłego zaśmiecenia terenu:

w przypadku wystąpienia nagłego zaśmiecenia terenów zieleni kat. **A+, A i B**, które ze względów sanitarnych powinno być wykonane niezwłocznie, wykonawca zobowiązany będzie do jego usunięcia w następującym czasie:

- w dni robocze (w godz. 7:00-19:00) - w ciągu 2 godzin od powiadomienia,
- w dni wolne od pracy (w godz. 9:00-19:00) - w ciągu 3 godzin od powiadomienia, bądź też w innym, dłuższym czasie, ale wyłącznie w przypadku, gdy zostało to wcześniej uzgodnione z przedstawicielem Zamawiającego.

O usunięciu ww. zanieczyszczeń Wykonawca zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić Przedstawiciela Zamawiającego – telefonicznie, e-mailem, wiadomością mms, potwierdzając stan miejsca fotografiami przed i po sprzątaniu. Usługa ta nie będzie dodatkowo płatna.

24. Utrzymanie zimowe nawierzchni utwardzonych, ciągów pieszych, placów, schodów, miejsc utwardzonych pod elementami małej architektury oraz nawierzchni bezpiecznych poliuretanowych na placach zabaw i siłowniach plenerowych

Jednostka miary: 1 m² nawierzchni wymienionych powyżej, objętej utrzymaniem zimowym.

Cena jednostkowa: utrzymanie zimowe 1 m² nawierzchni utwardzonych, ciągów pieszych, placów, schodów, miejsc utwardzonych pod elementami małej architektury oraz nawierzchni bezpiecznych poliuretanowych na placach zabaw i siłowniach plenerowych.

Terminy prowadzenia prac: Usługa dotyczy utrzymania w sprawności użytkowej w okresie zimowym wyżej wymienionych nawierzchni. Pod nazwą „**okres zimowy**” przyjęto **w okresie od 01 stycznia do 31 marca oraz od 01 listopada do 31 grudnia (okres ten może ulec zmianie w zależności od warunków pogodowych).**

W tym okresie Wykonawca powinien być w stanie stałej gotowości do podjęcia prac z zakresu utrzymania zimowego.

Powierzchnia do utrzymania zimowego jest ustalana wg długości ciągów pieszych i szerokości pasa roboczego pługa odśnieżnego - 2,20 m, a w przypadku przejść o szerokości mniejszej niż 2,20 m – wg ich wymiarów.

Wykonawca w podanej cenie jednostkowej utrzymania 1 m² nawierzchni winien uwzględnić zakres prac wykonywany w ciągu 1 miesiąca zgodnie z niżej wymienionymi wytycznymi:

Czynność obejmuje:

- prace związane ze skutecznym usuwaniem śniegu i uszorstnieniem nawierzchni ciągów pieszych, placów, schodów, miejsc utwardzonych pod elementami małej architektury oraz nawierzchni na placach zabaw i siłowniach plenerowych przez posypanie piaskiem, na całej szerokości wyznaczonego pasa robót (nie zawsze jest to cała szerokość przejścia czy placu), dla zapewnienia bezpiecznego poruszania się pieszych;
- należy usuwać również zalegający śnieg powstały podczas odśnieżania dróg, aby umożliwić swobodne dojście użytkowników chodników do przejść dla pieszych,
- strącanie śniegu z krzewów iglastych i liściastych zimozielonych dla zabezpieczenia przed ich rozłamaniem oraz usuwanie śniegu z siedzisk ławek znajdujących się przy odśnieżanym ciągu komunikacyjnym, jeżeli warstwa śniegu zalega dłużej niż 1 dzień;
- usunięcie piasku używanego do utrzymania zimowego z całej szerokości przejść, chodników i schodów objętych zimowym utrzymaniem, a także z pasa trawników, przylegającego do tych przejść, po zakończeniu okresu zimowego w terminie uzgodnionym z przedstawicielem Zamawiającego.

W ramach niniejszej usługi Wykonawca zobowiązany jest do zabezpieczenia we własnym zakresie i na własny koszt piasku, jaki będzie użyty do uszorstnienia nawierzchni odśnieżanych przejść i schodów. Piasek nie powinien zawierać domieszki soli.

Terminy realizacji prac z zakresu utrzymania zimowego:

- w przypadku wystąpienia opadów w porze nocnej od godz. 19⁰⁰ do godz. 6⁰⁰ rano, konieczne jest usunięcie śniegu i śliskości na nawierzchniach objętych stałym utrzymaniem w ramach umowy (niezależnie od kategorii) **w dniu roboczym do godz. 9.00 rano, w dniu świątecznym - do godz. 9:00 rano,**
- w przypadku wystąpienia w ciągu dnia, tj. od godz. 6⁰⁰ do godz. 19⁰⁰ okresowych opadów śniegu wymagających odśnieżania, Wykonawca zobowiązany jest do rozpoczęcia tych prac w ciągu 1,5 godziny od ich ustania,
- w przypadku ciągłych opadów śniegu lub zawiei bądź zamieci, występujących w ciągu dnia (**6:00-19:00**) wykonawca ma obowiązek przystąpić do odśnieżania w ciągu 1,5 godziny od wystąpienia opadów i odśnieżać oraz usuwać śliskość w sposób ciągły, pracę powinien zakończyć w ciągu 3 godzin od ustania opadu śniegu,
- w przypadku wystąpienia gołoledzi w ciągu dnia (6:00-19:00) Wykonawca zobowiązany jest do przystąpienia do usuwania śliskości w czasie 1 godziny od jej wystąpienia i zakończenia ww. prac w ciągu 3 godzin.

Warunki realizacji prac z zakresu utrzymania zimowego:

- prace związane z usunięciem śniegu i śliskości Wykonawca jest zobowiązany wykonać w określonym powyżej czasie,
- Wykonawca musi liczyć się z trudnymi warunkami realizacji prac związanych z utrzymaniem zimowym, ze względu na wykonywanie ich na przejściach, gdzie równocześnie może odbywać się ruch pieszych.
W związku z tym część prac musi być wykonywana ręcznie lub przy użyciu lekkiego sprzętu, który może pracować „pod ruchem” na ciągach pieszych o szerokości mniejszej niż 2,0 m,
- po zakończeniu sezonu zimowego Wykonawca jest zobowiązany usunąć piasek (z wywozem) użyty do uszorstnienia nawierzchni z całej szerokości przejść, chodników i schodów objętych zimowym utrzymaniem (w terminie ustalonym przez przedstawiciela Zamawiającego), a także z trawników, w pasie przyległym do tych przejść, w ramach wynagrodzenia za utrzymanie zimowe,
- wyklucza się używanie do posypywania soli. Szerokość robocza piaskarki nie powinna przekraczać szerokości nawierzchni przejścia,
- decyzję o przystąpieniu o odśnieżaniu i posypaniu piaskiem podejmuje Wykonawca, biorąc pod uwagę warunki pogodowe jakie wystąpiły i prognozę pogody na dany dzień,
- Wykonawca jest zobowiązany do prowadzenia Rejestru robót utrzymaniowych wykonanych prac określonych jako „utrzymanie zimowe” wraz z zapisem danych pogodowych za każdy miesiąc, w którym przewidziane jest utrzymanie zimowe,
- w przypadku zastrzeżeń przedstawiciela Zamawiającego Wykonawca zobowiązany jest do poprawienia zgłoszonych nieprawidłowości najpóźniej w ciągu 3 godzin od zgłoszenia.